Conseil d'... - Raad van State
8 V 1958
... - coördinatie (2)

NL. L. 6193/1.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 27e maart 1958 door de Minister van Landbouw verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot interpretatie van het koninklijk besluit van 21 maart 1957 betreffende de inrichting van natuurreservaten en tot instelling van een Hoge Raad voor de natuurreservaten", heeft de 29e maart 1958 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Agriculture, le 27 mars 1958, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "interprétant l'arrêté royal du 21 mars 1957 relatif à la constitution de réserves naturelles et instituant un Conseil supérieur des réserves naturelles", a donné le 29 mars 1958 l'avis suivant :

Het ontwerp strekt ertoe de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 21 maart 1957 betreffende de inrichting van natuurreservaten en tot instelling van een Hoge Raad voor de natuurreservaten aan te vullen met een bepaling die uitdrukkelijk verklaart dat de in uitzicht gestelde maatregelen geen afbreuk mogen doen aan de bij artikel 13, tweede lid, van de wet op de jacht van 28 februari 1882 bepaalde rechten.

Hoewel de Minister van Landbouw de mening is toegedaan dat bewuste bepalingen niet in het minst inbreuk hebben gemaakt op de rechten van de Kroon wat de jacht betreft, stelt hij die wijziging van genoemd besluit voor om alle mogelijke twijfel hieromtrent weg te nemen.

Het lijdt geen twijfel dat deze bepalingen die enkel op artikel 29 van de Grondwet steunen en er alleen toe strekken het beheer van aan de Staat toebehorende gronden die tot natuurreservaat worden ingericht aan de Minister van Landbouw op te dragen, geen inbreuk kunnen maken op enig recht dat om het even wie zou kunnen doen gelden tegenover de Staat-die hier eenvoudig zal kunnen optreden als eigenaar van zijn privaat domein en derhalve ter zake geen gebruik zal maken van zijn imperium-en zulks niet alleen wanneer zodanig recht voortvloeit uit enige wetsbepaling,doch eveneens wanneer het zijn oorsprong vindt in een reglementaire bepaling of zelfs in een overeenkomst.

.../...

Maakt men uitdrukkelijk voorbehoud voor een bepaald recht, dan verwekt men meteen de indruk dat bewuste bepalingen toelaten andere rechten over het hoofd te zien.

Mocht men daarentegen een algemeen voorbehoud maken, dan zou dit er op neerkomen uitdrukkelijk te bepalen dat de in uitzicht gestelde maatregelen binnen de perken van de wettigheid moeten blijven, hetgeen te vanzelfsprekend is om in een tekst te worden vastgelegd.

De voorgenomen wijziging van het koninklijk besluit komt de Raad van State dan ook alleszins onnodig en zelfs ongewenst voor.

\+

\+ \+

Wat de vrijwaring van de uit artikel 13 van de wet van 28 februari 1882 voortvloeiende rechten betreft, kan men trouwens vaststellen dat het huidige artikel 2, tweede lid, van het koninklijk besluit van 21 maart 1957 reeds in algemene bewoordingen bepaalt dat de bij dat artikel bedoelde maatregelen niet mogen afwijken van bepalingen inzake domeingoederen die in de wet zelve vervat zijn.

\+

\+ \+

Onder voorbehoud van wat voorafgaat, moge hetgeen volgt nog worden opgemerkt.

Naar de bewoordingen van het opschrift strekt het ontwerp tot interpretatie van het koninklijk besluit van 21 maart 1957.

Zulks strookt niet met de bepalingen van het ontwerp zelf, die de tekst van bedoeld koninklijk besluit eenvoudig wijzigen.

Men vervange derhalve in het opschrift de woorden "tot interpretatie" door "tot wijziging".

Indien de Regering van oordeel is dat de wijziging moet terugwerken tot de dag van inwerkingtreding van het gewijzigd besluit, kan dit in een afzonderlijk artikel, dat tussen de artikelen 2 en 3 zou komen, worden bepaald.

\+

\+ \+

Artikel 1 van het ontwerp wil klaarblijkelijk niet het eerste lid, doch wel het tweede lid van artikel 1 van het koninklijk besluit van 21 maart 1957 door een nieuwe bepaling vervangen. Men leze dus "Artikel 1, tweede lid ".

.../...

Indien artikel 1 bepaalt, dat de koninklijke besluiten, waarbij bepaalde Rijksgronden worden aangewezen om tot natuurreservaat te worden ingericht, geen afbreuk mogen doen aan rechten van derden, dan zijn de maatregelen bedoeld bij artikel 2 noodzakelijkerwijs aan dezelfde beperking onderworpen en moet, in elk geval, in dit laatste artikel niet opnieuw hetzelfde voorbehoud worden gemaakt.

Artikel 2 van het ontwerp is dus in elk geval overbodig.

Le projet tend à compléter les articles 1er et 2 de l'arrêté royal du 21 mars 1957 relatif à la constitution de réserves naturelles et instituant un Conseil supérieur des réserves naturelles, par une disposition prévoyant expressément que les mesures envisagées ne peuvent porter atteinte aux droits visés à l'article 13, alinéa 2, de la loi sur la chasse du 28 février 1882.

Bien qu'il soit d'avis que les dites mesures ne portent aucun préjudice aux droits de la Couronne en matière de chasse, le Ministre de l'Agriculture propose d'apporter cette modification à l'arrêté précité, afin d'exclure toute incertitude sur ce point.

Il ne fait pas de doute que ces dispositions, fondées uniquement sur l'article 29 de la Constitution et dont le seul objet est de confier, au Ministre de l'Agriculture, la gestion des terrains appartenant à l'Etat qui sont constitués en réserves naturelles, ne peuvent porter atteinte à quelque droit que ce soit, que n'importe qui pourrait faire valoir vis-à-vis de l'Etat - lequel ne pourra agir ici que comme propriétaire de son domaine privé et ne fera, dès lors , en cette matière, aucun usage de son imperium -, non seulement lorsqu'un tel droit découle d'une disposition légale, mais encore lorsqu'il trouve son origine dans une disposition réglementaire ou même dans une convention.

.../...

Formuler expressément une réserve à l'égard d'un droit déterminé susciterait l'impression que les dispositions dont s'agit permettent d'ignorer d'autres droits.

Formuler, au contraire, une réserve générale, reviendrait à affirmer expressément que les mesures envisagées doivent demeurer dans les limites de la légalité, ce qui est par trop évident pour être prévu dans un texte.

Le Conseil d'Etat estime, en conséquence, que la modification projetée de l'arrêté royal est inutile et peu souhaitable même.

\+

\+ +

Pour ce qui est de la sauvegarde des droits découlant de l'article 13 de la loi du 28 février 1882, l'on peut d'ailleurs constater que l'actuel article 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 21 mars 1957 prévoit déjà, en termes généraux, que les mesures visées par cet article ne peuvent déroger, en ce qui concerne les terres domaniales, aux dispositions qui font l'objet de la loi elle-même.

\+

\+ +

Sous réserve de ce qui précède, le projet appelle encore les observations suivantes :

Aux termes de l'intitulé, le projet tend à interpréter l'arrêté royal du 21 mars 1957.

Ainsi définie, la portée du projet n'est pas en concordance avec le dispositif lui-même , lequel modifie purement et simplement le texte de l'arrêté royal.

Il échet, en conséquence, de remplacer dans l'intitulé le mot "interprétant" par "modifiant".

Si le Gouvernement estimait que la modification doit rétroagir jusqu'au jour de l'entrée en vigueur de l'arrêté modifié, il conviendrait de le prévoir dans une disposition distincte, qui pourrait être insérée entre les articles 2 et 3.

\+

\+ +

L'article 1er du projet a manifestement pour objet de remplacer non pas l'alinéa 1er, mais l'alinéa 2 de l'article 1er de l'arrêté royal du 21 mars 1957. Il importe donc d'écrire : "Article 1er, alinéa 2".

Si l'article 1er dispose que les arrêtés royaux déterminant les terrains de l'Etat qui feront partie des réserves naturelles ne peuvent porter atteinte aux droits de tiers, les mesures visées à l'article 2 sont, par voie de conséquence, soumises à la même restriction; dès lors, il n'y a pas lieu de formuler de nouveau la même réserve dans cet article.

L'article 2 du projet est donc, en tout état de cause, superflu.

De kamer was samengesteld uit

de Heren : J. SUETENS, eerste-voorzitter,
Messieurs : premier président,

G. VAN BUNNEN, raadsheren van State,
K. REES, conseillers d'Etat,

Mevrouw : J. DE KOSTER, adjunct-griffier, griffier.
Madame : greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SUETENS.
Het verslag werd uitgebracht door de H. Ch. SMOLDERS, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SUETENS.
Le rapport a été présenté par M. Ch. SMOLDERS, auditeur.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. DE KOSTER.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J. SUETENS.